

Funkční nominační zákon

Přehled Rekonstrukce státu k vládnímu návrhu nominačního zákona a pozměňovacím návrhům vzešlých z dohody poslanecké protikorupční skupiny (sněmovní tisk č. 220)

Rekonstrukce státu zastává názor, že návrh nominačního zákona by měl zakotvit závazný a transparentní proces výběru odborníků do řídicích a dozorčích orgánů státních firem. Rekonstrukce státu se seznámila s vládním návrhem nominačního zákona a **vznesla k němu tyto připomínky**:

- Hlavním nedostatkem vládního návrhu je ustanovení, na jehož základě lze obcházet celý nominační zákon, a tedy i nominační postup před Výborem pro personální nominace, aniž by to mělo vliv na platnost jmenování nebo navržení uchazeče do funkce. **Nominační zákon by se tak stal imperfektním a nevymahatelným právním předpisem.**
- **Výbor pro personální nominace nemůže odmítnout ani zjevně nevyhovující kandidáty**, kteří nesplňují základní předpoklady pro výkon funkce, jako je například bezúhonnost.
- Stanovisko Výboru pro personální nominace nemusí být výslovně doporučující nebo nedoporučující, veřejnost tak nezíská jasnou zprávu o tom, jestli ministři stanovisko respektují, nebo nerespektují.
- **Zákon nedostatečně chrání soukromí neúspěšných uchazečů** o funkci ve státních firmách, zbytečně je tak odrazována část kandidátů, kteří se mohou obávat např. zveřejnění nelichotivého stanoviska Výboru pro personální nominace.

Rekonstrukce státu problematiku nominačního zákona konzultovala se zástupci vládních i opozičních stran a podpořila svou expertízou schůzi protikorupční poslanecké skupiny pod vedením předsedy Poslanecké sněmovny Radka Vondráčka. **Rekonstrukce státu podporuje souhrnný kompromisní pozměňovací návrh, na jehož základních aspektech se protikorupční skupina dohodla** a který v rámci druhého čtení předloží zástupce hnutí ANO. Souhrnný pozměňovací návrh reaguje na výše popsané problémy obou návrhů nominačního zákona a přináší funkční řešení, které integruje poznatky pozměňovacího návrhu poslance Mariana Jurečky z Hospodářského výboru, některých pozměňovacích návrhu poslance Tomáše Martínka a další připomínky vládních i opozičních poslanců.

Souhrnný pozměňovací návrh vycházející z dohody účastníků schůze protikorupční skupiny

Rekonstrukce státu tento pozměňovací návrh podporuje, protože **posiluje pozici Výboru pro personální nominace při zachování politické odpovědnosti ministrů, zavádí závaznost nominačního postupu, posiluje ochranu soukromí neúspěšných uchazečů**, zpřesňuje formulace klíčových částí zákona a opravuje některé legislativní chyby. Jednotlivé změny jsou podrobněji rozepsány níže.

Zavedení pravomoci Výboru odmítnout uchazeče, který nesplňuje základní předpoklady

Výbor získá pravomoc odmítnout uchazeče, který nesplňuje základní podmínky dle nového § 14 odst. 1. Konkrétně se jedná o minimální věk, svéprávnost, bezúhonnost, bezdlužnost a způsobilost seznamovat se s utajovanými informacemi, je-li vyžadována. V případě obsazování řídicích funkcí Výbor dále posoudí, jestli uchazeč splňuje ve výběrovém řízení stanovenou podmínku o minimálním vzdělání a zkušenostech v oboru a jestli bylo výběrové řízení vůbec konáno. Odst. 2 nového § 14 dále stanoví neslučitelnost některých funkcí a zákaz konkurence.

Pokud Výbor uchazeče neodmítne, návrh jeho nominace posoudí komplexněji a zaujme k němu doporučující nebo nedoporučující stanovisko. **Stanovisko Výboru shodně s vládní verzí zákona zůstává**

nezávazné. Pozměňovací návrh však nově zavádí povinnost uchazeče výslovně doporučit nebo nedoporučit. Změny v postupu Výboru jsou zakotveny v novém § 15 pozměňovacího návrhu.

Závaznost nominačního postupu

Vládní verze zákona v § 19 stanoví, že „nedodržení postupu podle tohoto zákona nezpůsobuje neplatnost volby nebo jmenování“. Vzniká tak paradoxní situace, kdy jeden z paragrafů zákona dává ministrům bílanku k ignorování zbytku zákona a tedy i celého nominačního postupu. Souhrnný pozměňovací návrh tuto situaci v novém **§ 20** napravuje a **stanoví pod sankcí zdánlivosti jmenování či zvolení do funkce povinnost navrhnout každého uchazeče Výboru a povinnost nejmenovat uchazeče, kterého Výbor odmítne. Hrozba této sankce se však nevztahuje na vedlejší procesní nedostatky,** jakým může být například nedodržení lhůty 10 dnů pro podání stanoviska Výborem.

Posílení ochrany soukromí neúspěšných uchazečů

Vládní verze počítá s tím, že osobní informace o uchazečích, jako jsou profesní životopis, záznam pohovoru či stanovisko Výboru, budou zveřejňovány už v průběhu nominačního postupu. Informace o případném neúspěchu uchazečů tak mohou negativně ovlivnit jejich další kariéru, což může odradit mnoho kvalitních uchazečů od účasti v nominačním postupu.

Podle souhrnného pozměňovacího návrhu **veřejnost nově získá podrobné informace z nominačního postupu pouze o úspěšných uchazečích, a to v době jmenování či navržení do funkce.** Bude tak na jedné straně zajištěna dostatečná transparentnost ohledně osob jmenovaných či navržených do funkcí ve státních firmách, zároveň však nebude docházet k neúměrnému zásahu do soukromí neúspěšných uchazečů.

Zpřesnění formulací a oprava legislativních chyb

Souhrnný pozměňovací návrh kompletně reformuluje původní § 15 vládní verze zákona. Cílem je jasné stanovení nezávaznosti stanoviska Výboru a zpřesnění požadavku na odůvodnění jmenování či navržení do funkce. Pozměňovací návrh dále přináší drobné technické změny v § 10 odst. 3 a 4, které mají za cíl přesněji vystihnout záměr předkladatele. Poslední změnou je úprava paragrafu o účinnosti, v jejímž důsledku by dle znění zákona nemělo datum účinnosti předcházet datu platnosti.

Zmírnění požadavku na minimální věk uchazečů o funkci

Požadavek na minimální věk uchazečů o funkci se snižuje z 28 let nad 25 let.

Postupná obměna členů Výboru

Prostřednictvím nového přechodného ustanovení zavádí sníženou délku funkčního období pro první čtyři členy Výboru na 1, 2, 3 a 4 roky. Pro nezávislost, efektivní fungování a udržení know-how Výboru je mnohem přínosnější, pokud jsou členové Výboru obměňováni postupně, a nikoli všichni najednou jednou za pět let.

Za pracovní skupinu Rekonstrukce státu k nominačnímu zákonu zpracovali Věnek Bonuš, Petr Bouda a Lukáš Kraus.